

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Романські мови та літератури (переклад включно), перша — французька
Статус дисципліни	нормативна
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити ЕКТС / 60 годин (18 годин лекційних занять, 8 годин практичних занять, 34 години СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік
Розклад занять	http://ktppfm.kpi.ua/
Мова викладання	Французька / українська
Інформація про керівника курсу/ викладачів	доцент, к. філол. н. Дегтярьова Євгенія Олександрівна degtereva1981@gmail.com , (098) 7634487 (Viber) Профіль на сайті КТППФМ: http://ktppfm.kpi.ua/degtiareva Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=oUTdxe0AAAAJ
Розміщення курсу	https://classroom.google.com

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою дисципліни є поглиблення й систематизація знань магістрантів про мову як об'єкт лінгвістики, її семіотичну природу, системні і структурні характеристики, про сучасні лінгвістичні парадигми, наукові школи та напрями в галузі вітчизняного й зарубіжного мовознавства. Досягнення мети курсу передбачає ознайомлення студентів з проблематикою комунікативної лінгвістики та психолінгвістики, когнітивних студій мови та дискурсу, а також актуальних проблем соціолінгвістики. У межах курсу розглядаються питання лінгвокультурології й етнолінгвістики, що мають безпосередній вихід у перекладознавство як основний фокус ОПП.

Предметом вивчення є основні проблеми та етапи розвитку мовознавства в контексті еволюції наукової думки, напрями та ракурси взаємодії мови й мислення, мови та діяльності мозку, мови й усього спектру комунікації. Предмет вивчення становить також проблематика взаємодії мови та суспільства, мови та етносу, мови та культури.

Успішне опанування дисципліни передбачає такі **програмні результати навчання**:

- упевнено володіти державною та іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземними мовами;
- аналізувати, порівнювати та класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці;

- здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формувати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

- доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них як фахівцям, так і широкому загалу;

- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з лінгвістики та перекладознавства для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації і суперечливих вимог.

У результаті засвоєння освітнього компоненту формується низка **фахових компетентностей**:

- здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних теоріях, концепціях, напрямках і школах;

- здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;

- здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного та мовленнєвого матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;

- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень для забезпечення фахової та наукової письмової й усної комунікації;

- здатність до розроблення структурно-сміслового алгоритму для проведення наукового дослідження та реалізації поставлених завдань.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце у структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент належить до дослідницьких (наукових) компонентів. Обов'язковими передумовами для вивчення дисципліни є володіння французькою мовою на рівні C1/C2, вільне володіння українською мовою. Кредитний модуль "Загальне мовознавство" взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають під час виконання опанування нормативного курсу "Методологія лінгвістичних та перекладознавчих досліджень".

Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі вивчення кредитного модуля, забезпечують успішне виконання та захист випускової кваліфікаційної роботи (магістерської дисертації), а також є важливою передумовою для опанування вибіркових освітніх компонентів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Семестр	Усього кредитів / годин	Розподіл навчального часу за видами занять			Контрольні заходи
Денна	1	2 / 60	Лекції	Практичні заняття	СРС	Семестрова атестація
			18	8	34	залік

Тематичний план освітнього компонента

Розділ 1 Мовознавство як наука: ключові поняття й терміни.

Тема 1.1 Предмет, зміст, завдання мовознавства.

Тема 1.2 Розділи мовознавства. Місце мовознавства в системі наук.

Розділ 2 Історія мовознавства.

Тема 2.1 Історія лінгвістичної думки до XIX століття.

Тема 2.2 Виникнення порівняльно-історичного мовознавства. Філософія В. Гумбольдта.

Тема 2.3 Лінгвістична концепція А. Шлейхера. Молодограматизм.

Тема 2.4 Основні напрямки в мовознавстві початку XX століття. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра.

Тема 2.5 Структуралізм і генеративізм. Українське мовознавство XX століття.

Тема 2.6 Сучасні лінгвістичні парадигми.

Розділ 3 Мова як особлива знакова система.

Тема 3.1 Знакова природа мови. Лінгвістика і семіотика.

Тема 3.2 Типологія і структура знаків.

Тема 3.3 Паралінгвістика і паракінесика.

Розділ 4 Системно-структурна організація мови.

Тема 4.1 Поняття про систему і структуру мови.

Тема 4.2 Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями.

Тема 4.3. Основні та проміжні рівні мови.

Розділ 5 Мова і мислення. Мова і мовлення.

Тема 5.1 Проблема співвідношення мови, мислення і свідомості

Тема 5.2 Співвідношення мови і мовлення.

Розділ 6 Мова та історія. Мова і суспільство.

Тема 6.1 Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія та діяхронія.

Тема 6.2 Зовнішні і внутрішні причини мовних змін.

Тема 6.3 Суспільні функції мови. Соціолінгвістика.

Тема 6.4 Мова і культура. Лінгвокультурологія.

Розділ 7 Методологія і методи мовознавства.

Тема 7.1 Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод.

Тема 7.2 . Методи структурної лінгвістики. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні та математичні методи.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. К.: Вид центр "Академія", 2010. 464 с.
2. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. К.: АТ "ОКО", 1996. 416 с.
3. Удовиченко Г. М. Загальне мовознавство. Проблеми. Методи. К.: Вища школа, 1994. 235 с.
4. Calvet J.-L. La sociolinguistique. P.: PUF, 1998, 127 p.
5. Garric N. Introduction à la linguistique. P.: Hachette, 2001, 224 p.
6. Saussure F.D. Cours de linguistique générale. P.: Payot, 1997. 520 p.

Додаткова література:

7. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языкознания [2-е изд., стереотипное]. М.: Эдиториал УРСС, 2001. 416 с.
8. Бацевич Ф. С. Нариси з комунікативної лінгвістики: Монографія . Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
9. Воробйова О. П. Концептологія в Україні: здобутки, проблеми, прорахунки. Вісник КНЛУ. Сер. Філологія. 14 (2), 2011. С. 53–64.
10. Воробйова О. П. 2013. Лингвистика сегодня: реинтерпретация эпистемы. Вісник КНЛУ. Сер. Філологія. 16 (2), 2013. С. 41–47.
11. Гаджиев Р. Язык мой – враг мой. К.: ДІПА, 2020. 304 с.
12. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. К.: Вища школа, 1985, 360 с.
13. Денисова С.П. Типологія категорій лексичної семантики. К.: КНЛУ 1996, 294 с.

14. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 283 с.
15. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика. К.: Довіра, 2007. 262 с.
16. Зеленько А. С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми, процедури дослідження мови. Луганськ: Альма-матер, 2002. 276 с.
17. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози: когнітивна та комунікативна динаміка (на матеріалі французької романістики середини XX сторіччя): дис. ... доктора філол. наук: 10.02.05.К., 2003. 502 с.
18. Кириченко Г. С. Нариси загального мовознавства. К.: Видавничий Дім "ІнЮре", 2008, 168 с.
19. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження. К.: Міленіум, 2005. 186 с.
20. Клименюк А.В., Калита А.А., Бережная Э.П. Методология и методика педагогического исследования. Постановка целей и задач исследования. К.: ГПППО "Укрвузполи-граф", КГПИ им. Горького, НИИ педагогики УССР, 1988. 100 с.
21. Лакан Ж. Функция и поле речи языка в психоанализе. М.: Гнозис, 1995. 100 с.
22. Лучик А.А. Українське зіставне мовознавство: стан і перспективи // Мовознавство. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. 2014. № 6. С. 31–39.
23. Мацюк Г. П. До витоків соціолінгвістики. Соціологічний напрям у мовознавстві. Львів, 2008. 216 с.
24. Мацюк Г. П. Прикладна соціолінгвістика: питання мовної політики. Львів, 2009. 225 с.
25. Перебийніс В. С. Статистичні методи для лінгвістів. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.
26. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. – Київ: ВЦ Київський університет, 1999. 308 с.
27. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
28. Романські студії початку XXI століття: наратологія, синтаксис, поетика у когнітивному вимірі: колективна монографія / О.М. Кагановська, Р.І. Савчук, Н.Г. Філоненко та ін. Вип. 3. К.: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 240 с.
29. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
30. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
31. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота: навч. посіб. К.: Знання, 2012. 335 с.
32. Brown E. K., Anderson A. et al. (eds.). Encyclopedia of Language and Linguistics. Boston: Elsevier, 2006. 612 p.
33. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. Oxford: Blackwell Publishing, 2008. 529 p.
34. Cutting J. 2002. Pragmatics and Discourse: A resource book for students. Florence: Routledge, 2002. 187 p.
35. Dijk T. A. van. Critical discourse analysis. In D. Tannen, D. Schiffrin, & H. Hamilton (eds.), Handbook of Discourse Analysis (pp. 352-371). Oxford: Blackwell, 2001. Режим доступу: <http://www.discourses.org/OldArticles/Critical%20discourse%20analysis.pdf>
36. Fauconnier G. Espaces mentaux. Aspects de la construction du sens dans les langues naturelles. P.: Minuit, 1984. 216 p.
37. Finch G. How to Study Linguistics: A guide to understanding language. 2nd ed. New York: Palgrave Macmillan, 2003. 249 p.
38. Fromkin V., Rodman R., Hyams N. An Introduction to Language. 9th ed. Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2011. 620 p.
38. Genette G. Figures III. P.: Editions du Seuil, 1997. 282 p.
39. McGregor W. B. 2014. Linguistics: An introduction. London etc.: Bloomsbury Academic, 2014. 384 p.

40. Trask R. 2007. Language and Linguistics: The Key Concepts. 2nd ed. New York: Routledge, 2007. 367 p.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу французької мови, в електронному кампусі та у Google Classroom.

5. Навчальний контент

Силабус освітнього компонента «**Загальне мовознавство**» розроблений на основі принципу системності та послідовності, що пов'язано з організацією навчального матеріалу, з системою дій студентів щодо його засвоєння з метою виконання навчальних завдань і видів діяльності, необхідних для досягнення очікуваних результатів навчання.

Навчання здійснюється **на основі студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача і студента для засвоєння матеріалу та розвитку практичних навичок.

Під час навчання застосовуються такі **методи і технології**:

- стратегії активного й колективного навчання;
- особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних формах і методах навчання, що стимулюють пізнавальну діяльність студентів, а саме, командна робота (team-based learning), парна робота (think-pair-share), метод мозкового штурму, дискусія, практикуми-диспути тощо;
- проблемно-пошукові та евристичні методи (методи створення ідей, вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення);
- пояснювально-ілюстративний метод, спрямований на повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення й запам'ятовування цієї інформації студентами;
- репродуктивний метод, спрямований на відтворення студентами способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;
- метод проблемного викладу, спрямований на осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку й розвитку когнітивної і творчої активності студентів;
- дослідницький метод, що передбачає творче застосування знань та формує досвід самостійного наукового пошуку, активізує пізнавальну діяльність студентів.

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години	
		Лекційні	Практичні
1	Лекція 1 Розділ 1 Мовознавство як наука: ключові поняття й терміни. Тема 1.1 Предмет, зміст, завдання мовознавства. Тема 1.2 Розділи мовознавства. Місце мовознавства в системі наук.	2	
2	Лекція 2 Розділ 2 Історія мовознавства. Тема 2.1 Історія лінгвістичної думки до XIX століття. Тема 2.2 Виникнення порівняльно-історичного мовознавства. Філософія В. Гумбольдта. Тема 2.3 Лінгвістична концепція А. Шлейхера. Молодограматизм.	2	
3	Лекція 3 Тема 2.4 Основні напрямки в мовознавстві початку XX століття. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра.	2	

	Тема 2.5 Структуралізм і генеративізм. Українське мовознавство XX століття. Тема 2.6 Сучасні лінгвістичні парадигми.		
4	Практичне заняття 1 Тема 1.1 Мовознавство як наука: етапи становлення та сучасний стан. Тема 2.1 Історія лінгвістичної думки до XIX століття. Тема 2.2 Філософія В. Гумбольдта. Тема 2.3 Лінгвістична концепція А. Шлейхера. Молодограматизм. Тема 2.4 Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра. Тема 2.5 Структуралізм і генеративізм. Українське мовознавство XX століття. Тема 2.6 Сучасні лінгвістичні парадигми: генеративізм, функціоналізм, когнітологія, дискурсологія.		2
5	Лекція 4 Розділ 3 Мова як особлива знакова система. Тема 3.1 Знакова природа мови. Лінгвістика і семіотика. Тема 3.2 Типологія і структура знаків. Тема 3.3 Паралінгвістика і паракінесика.	2	
6	Лекція 5 Розділ 4 Системно-структурна організація мови. Тема 4.1 Поняття про систему і структуру мови. Тема 4.2 Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Тема 4.3 Основні та проміжні рівні мови.	2	
7	Практичне заняття 2 Тема 3.1 Знакова природа мови. Лінгвістика і семіотика. Тема 3.2 Типологія і структура знаків. Тема 3.3 Паралінгвістика і паракінесика. Тема 4.2 Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Тема 4.3 Основні та проміжні рівні мови.		2
и8	Лекція 6 Розділ 5 Мова і мислення. Мова і мовлення. Тема 5.1 Проблема співвідношення мови, мислення і свідомості. Тема 5.2 Співвідношення мови і мовлення.	2	
9	Лекція 7 Розділ 6 Мова та історія. Мова і суспільство. Тема 6.1 Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія та діяхронія. Тема 6.2 Зовнішні і внутрішні причини мовних змін.	2	
10	Лекція 8 Тема 6.3 Суспільні функції мови. Соціолінгвістика. Тема 6.4 Мова і культура. Лінгвокультурологія.	2	
11	Практичне заняття 3 Тема 5.1 Мова і мислення. Когнітивна лінгвістика. Тема 5.2 Мова і мовлення. Внутрішнє мовлення. Тема 6.3 Соціолінгвістика. Тема 6.4 Лінгвокультурологія.		2
12	Лекція 9 Розділ 7 Методологія і методи мовознавства. Тема 7.1 Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Тема 7.2 . Методи структурної лінгвістики. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні та математичні методи.	2	
13	Практичне заняття 4 Тема 7.1 Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Тема 7.2 . Методи структурної лінгвістики. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні та математичні методи.		2
14	Підвищення рейтингу. Залік.	2	
Всього:		18 + 2	8

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента передбачає підготовку до лекційних та практичних аудиторних занять (ознайомлення з рекомендованою літературою, виконання домашніх навчальних завдань) та підготовку до заліку. Терміни виконання завдань і форма звітності згідно з п. 7 цього силабусу.

№ ПЗ	Тема	СРС
1	Розділ 1. Тема 1.1 Предмет, зміст, завдання мовознавства. Тема 1.2 Розділи мовознавства. Місце мовознавства в системі наук.	4
2	Розділ 2.Тема 2.1 Історія лінгвістичної думки до XIX століття. Тема 2.2 Виникнення порівняльно-історичного мовознавства. Філософія В. Гумбольдта. Тема 2.3 Лінгвістична концепція А. Шлейхера. Молодограматизм. Тема 2.4 Основні напрямки в мовознавстві початку XX століття. Лінгвістична концепція Ф. де Соссюра. Тема 2.5 Структуралізм і генеративізм. Українське мовознавство XX століття. Тема 2.6 Сучасні лінгвістичні парадигми.	4
3	Розділ 3. Тема 3.1 Знакова природа мови. Лінгвістика і семіотика. Тема 3.2 Типологія і структура знаків. Тема 3.3 Паралінгвістика і паракінесика.	4
4	Розділ 4. Тема 4.1 Поняття про систему і структуру мови. Тема 4.2 Парадигматичні, синтагматичні та ієрархічні відношення між мовними одиницями. Тема 4.3 Основні та проміжні рівні мови.	4
5	Розділ 5. Тема 5.1 Проблема співвідношення мови, мислення і свідомості. Тема 5.2 Співвідношення мови і мовлення.	4
6	Розділ 6. Тема 6.1 Мова як явище, що історично розвивається. Синхронія та діяхронія. Тема 6.2 Зовнішні і внутрішні причини мовних змін. Тема 6.3 Суспільні функції мови. Соціолінгвістика. Тема 6.4 Мова і культура. Лінгвокультурологія.	4
7	Розділ 7. Тема 7.1 Поняття про методи наукового дослідження. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод. Тема 7.2 . Методи структурної лінгвістики. Соціолінгвістичні, психолінгвістичні та математичні методи.	4
8	Підвищення рейтингу. Залік.	6
Всього:		34

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям студент ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гуглдіску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають студенти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Viber або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні магістранти завантажують у свої папки на гуглдіску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – 1 тиждень з моменту отримання або згідно з

інструкціями викладача. Завдання, подані на перевірку після закінчення визначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом визначеного терміну з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше останнього практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю студент може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедурі деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за РСО першого типу, тобто підсумкова оцінка здобувача формується на основі виконання всіх завдань, передбачених контрольними заходами. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на лекційних і практичних заняттях. *Рейтинг* студентів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на 9 лекційних заняттях;
- 2) роботу на 4 практичних заняттях;

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на лекційних заняттях (експрес-контроль)	60%	7,5	8	60
1.	Робота на практичних заняттях	40%	10	4	40
	Всього				100

Максимальний ваговий бал за роботу на лекційному занятті – 7,5 балів:

- «відмінно» 6,9-7,5 балів;
- «добре» 6-6,8 балів;
- «задовільно» 4,5-5,9 балів;
- «незадовільно» 0-4,4 балів.

Критерії оцінювання роботи на лекційних заняттях:

«відмінно» – коректне виконання всіх завдань, що демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й повну сформованість фахових компетентностей за відповідним освітнім компонентом, зазначених у п. 1 цього силабусу (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – виконання всіх завдань з деякими помилками та/або неточностями, які свідчать про ґрунтовне розуміння теоретичних основ дисципліни й сформованість фахових компетентностей за цим освітнім компонентом на високому рівні (не менше 75% потрібної інформації);

«задовільно» – неповне виконання завдань з низкою помилок та/або неточностей, при якому студент демонструє фрагментарні знання з дисципліни (не менше 60% потрібної інформації);

«незадовільно» – незадовільне виконання завдань, що свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь (менше 60% потрібної інформації) або невиконання завдання.

Максимальний ваговий бал за роботу на практичному занятті – 10 балів:

- «відмінно» 9,0-10 балів;
- «добре» 7,5-8,9 балів;
- «задовільно» 6,5-7,4 балів;
- «незадовільно» 0-6,4 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

«відмінно» – активна робота на парі, повне і цілком правильне виконання домашніх навчальних завдань з урахуванням вивченого матеріалу за темою заняття (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями під час заняття; домашнє навчальне завдання виконане з незначними помилками;

«задовільно» – неповне виконання домашнього завдання (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки під час роботи на занятті; якщо студент не здав домашнє навчальне завдання, але активно працює на занятті, його робота буде оцінена за цим критерієм;

«незадовільно» – незадовільна робота під час заняття (менше 60% потрібної інформації) та невиконане домашнє навчальне завдання.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою або через Viber) і обов'язково проставляються викладачем в Електронному кампусі в модулі «Поточний контроль».

Календарний контроль провадиться на 7-8 та 14-15 тижнях осіннього семестру як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу здобувачем вищої освіти. Для отримання позитивної оцінки з календарного контролю поточний рейтинг здобувача повинен становити не менше 50% від максимально можливого на час проведення цього контролю.

Критерій		I календарний контроль	II календарний контроль
Термін календарного контролю		7-8-ий тиждень	14-15-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 30 балів	≥ 22 бали

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента. Здобувач отримує позитивну залікову оцінку за результатами його роботи протягом семестру, якщо у підсумку він набрав не менше 60 балів.

Студент виконує залікову контрольну роботу, якщо а) його підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 60 балів; б) він хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента. Якщо здобувач виконує *залікову контрольну роботу*, його попередній рейтинг скасовується, і він отримує остаточну оцінку за її результатами. Залікова контрольна робота оцінюється у *100 балів* і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу. Вона проводиться у письмовій формі та складається з двох теоретичних завдань (по 2 питання у кожному) і тесту. За правильну відповідь на кожне з теоретичних питань нараховується 15 балів. Кожна правильна відповідь з 10 тестових завдань оцінюється в 4 бали.

Критерії оцінювання кожного теоретичного завдання:

“відмінно” – повна й ґрунтовна відповідь на питання з логічним і зв'язним викладом матеріалу, наведенням прикладів, допускається 1 помилка – 14-15 балів.

“добре” – коректне, але не зовсім повне висвітлення питання з наведенням прикладів, допускається 2-3 помилки – 11-13 балів;

“задовільно” – неповне або не цілком коректне висвітлення питання, відсутність прикладів, допускається 4-5 помилок – 9-10 балів;

“незадовільно” – недостатньо розкрите або зовсім не висвітлене питання - 0 балів.

Критерії оцінювання тестового завдання:

“відмінно” – правильні відповіді на 95 % питань, допускається 1 помилка – 36-40 балів.

“добре” – правильні відповіді на 75-94 % питань, допускається 2-3 помилки – 28-32 балів;

“задовільно” – правильні відповіді на 60-74 % питань, допускається 4 помилки – 24 бали;

“незадовільно” – правильні відповіді менше, ніж на 60 % питань. 5 і більше помилок – 0-20 балів.

Загальна сума балів за залікову контрольну роботу:

«відмінно» – 95-100 балів: повна і точна відповідь на теоретичні питання; правильне виконання 95 % тесту. Допускається 1-2 незначні помилки;

«добре» – 75-94 бали: неповна відповідь на теоретичні питання; правильне виконання

«задовільно» – 60-74 бали:	75-94 % тесту; не зовсім правильна відповідь на теоретичні питання; правильне виконання 60-74 % тесту;
«незадовільно» – 0-59 балів:	неправильна відповідь на теоретичні питання; правильні відповіді менше ніж на 60 % питань тесту.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Бали R = rc + re	Традиційна екзаменаційна оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40 або відсутність ДКР	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залікову контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри ТППАМ д. філол. н. Воробйовою О. П., доцентом кафедри ТППФМ к. філол. н. Дегтярьовою Є. О.

Ухвалено кафедрою ТППФМ (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Погоджено методичною комісією зі спеціальності 035 Філологія (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)